

دراسة العلاقة بين خصائص الشخصية والمواقف الدينية والرضا الجنسي وبين الميل الى الطلاق في النساء المساعدات الطبية في مدينة كرمان عام ٢٠١٥-٢٠١٦

فاطمة قاسمي ^{id}، قاسم عسكريزاده ^{id}، السيد محمدحسين موسوي النسب ^{id}

قسم علم النفس، كلية الآداب والعلوم الإنسانية، جامعة الشهيد باهنر، كرمان، إيران.

* المراسلات الموجهة إلى السيد قاسم عسكريزاده؛ البريد الإلكتروني: gh.askarizadeh@uk.ac.ir

معلومات المادة

الوصول: ١٢ ذى الحجة ١٤٤٠
 وصول النص النهائي: ١٤ صفر ١٤٤١
 القبول: ٢٩ صفر ١٤٤١
 النشر الإلكتروني: ٢٥ ربيع الثاني ١٤٤١

الملخص

خلفية البحث وأهدافه: نظراً للعدد المتزايد من حالات الطلاق والآثار المدمرة التي قد تحدثها هذه الظاهرة على الأفراد والمجتمعات، قد تمت هذه الدراسة بغرض التحقيق في تبؤ مدى الميل الى الطلاق استناداً الى خصائص الشخصية والموقف الديني والرضا الجنسي لدى الاناث المساعدات الطبية.

منهجية البحث: اجريت هذه الدراسة بطريقة وصفية مترابطة حيث شمل المجتمع الاحصائي كافة المساعدات الطبية المتزوجات في مدينة كرمان عام ٢٠١٦-٢٠١٥ وقد تم اختيار ٢٠٠ منهن بطريقة اخذ العينات المتاحة. اشتملت ادوات جمع البيانات على استبيان الميل الى الطلاق واستبيان الشخصية خماسية العوامل ومقياس المواقف الدينية ومقياس الرضا الجنسي للمرأة. ومن اجل تحليل البيانات وتجزئتها تم استخدام الاحصاء الوصفي (التردد، المتوسط والانحراف المعياري) والاحصاء الاستنتاجي (معامل ارتباط بيرسون والانحدار التدريجي). تمت مراعاة جميع الموارد الاخلاقية في هذا البحث وازافة الى هذا فإن مؤلفي البحث لم يشيروا الى اي تضارب في المصالح.

الكشوفات: اظهرت نتائج الاختبار أن هناك علاقة سلبية ذات دلالة احصائية بين الموقف الديني والرضا الجنسي وبين الإتجاه نحو الطلاق. كما ان من بين ابعاد الشخصية (NEO) هناك علاقة ايجابية ودالة احصائية بين بعد العصبية وبين الميل الى الطلاق ($P < 0.01$ و $r = 0.34$) وكذلك علاقة سلبية ذات دلالة احصائية بين الانبساط ($P < 0.01$ و $r = -0.25$) والتوافق ($P < 0.01$ و $r = -0.39$) وبين الضمير الحي ($P < 0.01$ و $r = -0.41$) ولم توجد اية علاقة بين الانفتاح ($P > 0.05$ و $r = 0.10$) وبين الميل الى الطلاق. وكان اهم مؤشر للطلاق هو الرضا الجنسي ($P < 0.001$ و $F = 362/78$).

الاستنتاج: بناءً على نتائج هذه الدراسة، ينبغي على مقدمي الرعاية ومسؤولي المستشفيات السعي في تحسين ظروف الموظفين من خلال تنظيم ورش عمل تعليمية حول العلاقات الجنسية الصحيحة وذلك من اجل تحسين الرضا الزوجي فضلاً عن تثقيفهم وتوعيتهم بأهمية هذه القضية.

الكلمات الرئيسية:

خصائص الشخصية
 الرضا الجنسي
 المساعدات الطبية
 المواقف الدينية
 الميل الى الطلاق

يتم استناد المقالة على الترتيب التالي:

Ghasemi F, Askarizadeh Gh, Mosavi-nasab SMH. Relationship of Personality Traits, Religious Attitude and Sexual Satisfaction with Tendency Towards Divorcee in Paramedic Females. Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2020; 5(4): 20-33. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v5i4.19860>

رابطه‌ی ویژگی‌های شخصیت، نگرش مذهبی و رضایت جنسی با گرایش به طلاق در زنان پیراپزشک شهر کرمان در سال ۹۵-۱۳۹۴

فاطمه قاسمی ^{id}، قاسم عسکری‌زاده* ^{id}، سید محمدحسین موسوی‌نسب ^{id}

گروه روان‌شناسی، دانشکده‌ی ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران.

*مکاتبات خطاب به آقای قاسم عسکری‌زاده؛ رایانامه: gh.askarizadeh@uk.ac.ir

اطلاعات مقاله

دریافت: ۲۳ مرداد ۱۳۹۸

دریافت متن نهایی: ۲۱ مهر ۱۳۹۸

پذیرش: ۶ آبان ۱۳۹۸

نشر الکترونیکی: ۱ دی ۱۳۹۸

چکیده

سابقه و هدف: به دلیل افزایش روزافزون طلاق و پیامدهای مخربی که این پدیده می‌تواند برای افراد و جوامع داشته باشد، این پژوهش با هدف بررسی پیش‌بینی گرایش به طلاق بر اساس ویژگی‌های شخصیت، نگرش مذهبی و رضایت جنسی در زنان پیراپزشک شهر کرمان انجام شده است.

روش کار: پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه‌ی آماری پژوهش شامل کلیه‌ی زنان پیراپزشک متأهل شهر کرمان در سال ۹۵-۱۳۹۴ بود که از بین آنان ۲۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات شامل پرسش‌نامه‌ی گرایش به طلاق، پرسش‌نامه‌ی شخصیتی پنج عاملی، مقیاس نگرش‌سنج مذهبی و مقیاس رضایت جنسی زنان بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد) و استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون هم‌زمان و گام به گام) استفاده شد. در این پژوهش همه‌ی موارد اخلاقی رعایت شده است و مؤلفان مقاله هیچ‌گونه تضاد منافی گزارش نکرده‌اند.

یافته‌ها: نتایج آزمون همبستگی نشان داد که نگرش مذهبی و رضایت جنسی رابطه‌ی منفی و معناداری با گرایش به طلاق داشتند. علاوه‌براین، از بین ابعاد شخصیت نفو، بُعد روان‌آزرده‌گرایی رابطه‌ی مثبت و معنادار با گرایش به طلاق ($r=0/34$ و $P<0/01$)؛ و برون‌گرایی ($r=-0/25$ و $P<0/01$)، موافق بودن ($r=-0/39$ و $P<0/01$) و با وجدان بودن ($r=-0/41$ و $P<0/01$) رابطه‌ی منفی و معنادار با گرایش به طلاق نشان دادند و بین گشودگی ($r=0/10$ و $P>0/05$) و گرایش به طلاق رابطه‌ی بی‌یافت نشد. مهم‌ترین متغیر پیش‌بین برای گرایش به طلاق نیز رضایت جنسی ($r=0/10$ و $P<0/01$) و $F=362/78$ بود.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج این پژوهش، متولیان و مسئولان بیمارستان‌ها برای بهبود شرایط کارکنان خود می‌توانند در جهت برگزاری کارگاه‌های آموزش روابط جنسی صحیح در جهت بهبود رضایت زناشویی و همچنین آگاهی‌رسانی در زمینه‌ی اهمیت این موضوع اقدام نمایند.

استناد مقاله به این صورت است:

Ghasemi F, Askarizadeh Gh, Mosavi-nasab SMH. Relationship of Personality Traits, Religious Attitude and Sexual Satisfaction with Tendency Towards Divorcee in Paramedic Females. Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2020; 5(4): 20-33. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v5i4.19860>

مقدمه

داشتند (۱). بر این اساس، رضایت جنسی می‌تواند تعارضات زناشویی را پیش‌بینی کند.

نگرش مذهبی^۴ می‌تواند در ارتباط زناشویی مؤثر باشد؛ زیرا مذهب شامل رهنمودهایی برای زندگی و ارائه‌دهنده‌ی سامانه‌ی باورها و ارزش‌ها است که این ویژگی‌ها می‌تواند زندگی زناشویی را متأثر سازند (۱۱). یکی از دلایلی که نشان می‌دهد مذهب می‌تواند دیدگاه فکری زوجین را تحت تأثیر قرار دهد این است که افراد مذهبی‌تر ازدواج خود را دارای کیفیتی مذهبی می‌بینند (۱۱). بنس^۵ در مطالعه‌ی خود به این نتیجه رسیده که اختلاف دینی بین زوجها موجب بروز مشکلات برای ادامه‌ی زندگی زناشویی می‌شود که این مسئله خود به کاهش رضایتمندی و افزایش تعارضات و اختلافات زناشویی و نیز طلاق منجر می‌شود (۱۲). دماریس^۶ و همکاران در پژوهش خود به این نتیجه رسیده‌اند که دین‌داری و تجانس مذهبی به‌ویژه برای زنان مهم‌ترین عامل در تفاهم زوجین است و مذهب تأثیر مهمی در رابطه‌ی زوجین دارد (۱۳). از سویی نگرش مذهبی می‌تواند تا حدودی سبک‌های دلبستگی همسران را پیش‌بینی کند؛ بدین معنی که اگر همسران نگرش مذهبی خود را ارتقا دهند، به دنبال آن دلبستگی ایمن به وجود خواهد آمد. به‌علاوه با بالارفتن نگرش‌های مذهبی زوجین، سرسختی روان‌شناختی آنان کاهش می‌یابد (۱۴). همچنین نتایج پژوهش زارعی توپخانه و میردریکوندی (۱۵) و غفوری و همکاران (۱۶) نشان داده که موفقیت و شکست در روابط زناشویی را می‌توان از طریق نگرش‌های مذهبی پیش‌بینی کرد. شخصیت تأثیرات پایداری بر روابط زناشویی دارد. برخی از پژوهش‌هایی که در زمینه‌ی عوامل زمینه‌ساز طلاق صورت گرفته نشان داده که یکی از مهم‌ترین و عمیق‌ترین ریشه‌های طلاق ویژگی‌های شخصیتی و اختلالات روانی زوجها است. برخی از ویژگی‌های شخصیتی و اختلالات روانی تنش‌ها و تعارضات را بین زوجها افزایش می‌دهد و تداوم زندگی زناشویی را تهدید می‌کند (۱، ۱۷-۲۰). شناخت عواملی که زمینه را برای بروز اختلافات زناشویی و جدایی زوجها فراهم می‌کند، نقش مهمی در کاهش مشکلات زناشویی و آمار طلاق در جامعه دارد.

تحقیقات درباره‌ی ویژگی‌های شخصیتی و ثبات زناشویی نشان داده است که ویژگی‌های شخصیتی مانند روان‌آزرده‌گرایی پایین، موافق بودن بالا، وجدانی بودن بالا،

اختلافات زناشویی و طلاق از خطرناک‌ترین عوامل بروز اختلالات و آسیب‌های روانی خانواده به شمار می‌روند، به‌طوری‌که سلامت روانی جامعه را نیز به خطر می‌اندازند. از این‌رو بسیاری از سازمان‌های اجتماعی در جهت اقدامات پیشگیرانه از طلاق تلاش می‌کنند و بسیاری از مطالعات نشان می‌دهد که نرخ طلاق در جهان رو به افزایش است (۱). به گزارش مرکز آمار ایران، طی دهه‌ی اخیر میزان طلاق‌های ثبت شده در ایران افزایش یافته و روند آن نسبت به گذشته شتاب بیشتری گرفته است (۲). گلدنبرگ^۱ معتقد است که بعد از مرگ اعضای خانواده، طلاق مهم‌ترین عامل فشار و آشفتگی روان در فرد است (۳). اگرچه پیامدهای منفی طلاق، هر دو طرف را گرفتار می‌سازد، بدون شک و با توجه به تحقیقات پیشین در این زمینه، آسیب‌پذیری زنان متعاقب طلاق بیشتر از مردان است (۴). استرس شغلی کارکنان رشته‌های پزشکی از جمله پرستاران، می‌تواند به کاهش سلامت روان و بهزیستی ذهنی (۵)، کاهش روابط همدلانه و افزایش مشکلات زناشویی آنها منجر شود (۶). پیمان‌پک^۲ و همکاران در پژوهش خود نشان داده‌اند که شغل پرستاری و استرس کاری حاصل از این شغل می‌تواند عملکرد جنسی و در نهایت رضایت زناشویی پرستاران را نیز تحت تأثیر قرار دهد (۵) و همچنین در صورت مزمن شدن آسیب‌های فیزیکی ناشی از کار، مشکلات اجتماعی، شخصی، اقتصادی و روانی بی‌شماری برای فرد به وجود می‌آید و می‌تواند موجب ایجاد مشکلات جنسی و نیز افت عملکرد در فرد شود (۷).

رضایت جنسی^۳ زوجین یکی از مهم‌ترین عوامل شناخته‌شده در تحکیم ثبات خانواده‌ها و از مؤلفه‌های اصلی رضایت زناشویی است. از طرفی تمایلات جنسی یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در سلامت زنان است. این نیز شاخصی عمده در سطح سلامت روان زوجین است (۸). نتایج پژوهش طیبی (۹) و همامسی (۱۰) نشان داده که از عوامل تأثیرگذار بر طلاق و اختلافات زناشویی، عملکرد جنسی نامطلوب و نارضایتی‌های جنسی است. نتایج مطالعه‌ی شاکریان و همکاران نشان داده زنانی که به طلاق گرایش دارند در رضایت جنسی نمره‌ی پایین و در تعارضات زناشویی نمره‌ی بالا

⁴) Religious Attitude

⁵) Banse

⁶) Demaris

¹) Goldenberg

²) Peiman Pak

³) Sexual Satisfaction

بیماری‌های روانی و جسمانی. برای گردآوری اطلاعات در این مطالعه از فرم مشخصات جمعیت‌شناختی، پرسش‌نامه‌ی گرایش به طلاق، مقیاس رضایت جنسی زنان^۱، مقیاس نگرش‌سنج مذهبی و پرسش‌نامه‌ی شخصیتی پنج‌عاملی^۲ استفاده شد.

ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات پژوهش

پرسش‌نامه‌ی گرایش به طلاق: مختاری این پرسش‌نامه را که شامل ۱۱ سؤال است در سال ۱۳۹۳ تهیه کرده است. شیوه‌ی نمره‌گذاری سؤالات به صورت پنج درجه‌ی لیکرت از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق است. شماره‌ی عباراتی که منفی است و امتیازات آن قبل از جمع نمرات باید معکوس شود ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸ و ۹ است. ضریب پایایی در پرسش‌نامه‌ی مختارآبادی به روش آلفای کرونباخ ۸۲ درصد گزارش شده و همسانی درونی با تعیین ضریب آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷۰ به دست آمده است. اعتبار صوری و سازه‌ی این پرسش‌نامه نیز تأیید شده است (۲۵).

مقیاس رضایت جنسی زنان: این مقیاس ابزاری خودگزارشی، پایا، معتبر و چندبُعدی است و پریشانی و رضایت جنسی زنان را بررسی می‌کند. این مقیاس ۳۰ سؤالی مرکب از پنج بُعد رضایت (سؤالات ۱ تا ۶)، ارتباط (سؤالات ۷ تا ۱۲)، سازگاری (سؤالات ۱۳ تا ۱۹)، اضطراب رابطه‌ی (سؤالات ۱۹ تا ۲۴) و اضطراب شخصی (سؤالات ۲۵ تا ۳۰) است. همچنین نمره‌ی کلی رضایت جنسی نیز محاسبه‌شده است. نمره‌گذاری این مقیاس به صورت لیکرت پنج‌گزینه‌ی (از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف) است و نمره‌ی بالاتر به معنای رضایت بیشتر است. ضرایب آلفای کرونباخ برای نمره‌ی کل مقیاس ۰/۹۶ و برای ابعاد آن از ۰/۸۲ تا ۰/۹۱ به دست آمده که پذیرفتنی است. علاوه‌براین، ضرایب بازآزمایی نیز برای نمره‌ی رضایت جنسی و ابعاد آن ۰/۷۳ تا ۰/۹۷ به دست آمده است (۲۶).

مقیاس نگرش‌سنج مذهبی: خدایاری فرد، شکوهی یکتا و غباری بناب این مقیاس را در سال ۲۰۰۲ تهیه کرده‌اند. نسخه‌ی نهایی آن دارای ۴۰ ماده است. مقیاس شامل شش حیطه مربوط به نگرش مذهبی است که عبارت است از: عبادات، اخلاقیات و ارزش‌ها، اثر مذهب در زندگی و رفتار، مباحث اجتماعی، جهان عینی و باورها و علم و دین. روش نمره‌گذاری نیز به صورت لیکرت پنج‌نقطه‌ی است. کیفیت

برون‌گرایی بالا و گشودگی نسبت به تجربه ارتباط معناداری با سطوح رضایت زناشویی و به تبع آن ثبات زناشویی دارند (۲۱-۲۴).

در جمع‌بندی مبانی نظری و پژوهشی مرور شده می‌توان گفت که هر یک از ویژگی‌های جنسی، مذهبی و شخصیتی زوج‌ها به شکلی با تعارض زناشویی و گرایش به طلاق ارتباط پیدا می‌کند. همچنین نگاهی اجمالی بر برخی از مطالعات نشان می‌دهد که در کمتر مطالعه‌ی این مجموعه ویژگی‌ها در کنار یکدیگر و به صورت یکپارچه مطالعه شده است. در مطالعات پیشین نقش مهم رضایت جنسی، نگرش مذهبی و پنج عامل شخصیت بررسی شده، اما تا کنون اهمیت آنها در مقایسه با یکدیگر و در کنار یکدیگر بررسی نشده است. علاوه‌براین، تا کنون به جامعه‌ی زنان پیراپزشک و عوامل تأثیرگذار بر جلوگیری از گرایش به طلاق نیز توجه نشده است. بنابراین، پژوهش‌هایی از این قبیل برای توجیه مسئولان به منظور توجه به آموزش مسائل جنسی که مؤلفه‌های مهم برای بهبود تعهد زناشویی به حساب می‌آید ضروری به نظر می‌رسد. از این‌رو، این مطالعه با هدف پیش‌بینی گرایش به طلاق بر اساس رضایت جنسی، نگرش مذهبی و ابعاد شخصیت در زنان پیراپزشک شهر کرمان صورت گرفته است.

روش کار

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: هنگام توزیع پرسش‌نامه در بین نمونه‌های پژوهش، توضیحاتی درباره‌ی محرمانه ماندن پاسخ‌ها و منتشر نشدن اطلاعات شخصی و خصوصی به افراد داده شد. پیش از توزیع پرسش‌نامه‌ها به منظور رعایت اصول اخلاقی به پرستاران توضیح داده شد که اطلاعات آنها نزد پژوهشگر به صورت محرمانه و گروهی تجزیه و تحلیل خواهد شد.

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه‌ی آماری پژوهش شامل کلیه‌ی زنان پیراپزشک متأهل شهر کرمان در سال ۹۵-۱۳۹۴ بود. آمار تقریبی که مسئولان برای تعداد پیراپزشکان زن شاغل در بیمارستان‌های شهر کرمان گزارش کردند ۴۰۰ نفر بود که بر اساس جدول کرجسی و مورگان حجم مناسب نمونه برای این تعداد ۲۰۰ نفر در نظر گرفته شد که با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. معیارهای ورود به پژوهش عبارت بود از: طول مدت ازدواج بیش از یک سال، نداشتن اعتیاد همسر و مبتلا نبودن به

^۱) SSSW

^۲) NEO-FFI

رابطه‌ی منفی و معنادار ($P < 0/01$) و بین روان‌آزرده‌گرایی با گرایش به طلاق رابطه‌ی مثبت و معنادار ($P < 0/01$) و بین برون‌گرایی، موافق بودن و با وجدان بودن با گرایش به طلاق رابطه‌ی منفی و معنادار ($P < 0/01$) وجود داشت و بین گشودگی با گرایش به طلاق رابطه‌ی یافت نشد. مهم‌ترین متغیر پیش‌بین برای گرایش به طلاق نیز رضایت جنسی بود. (جدول شماره‌ی ۳).

بررسی خلاصه‌ی مدل رگرسیون نشان داد که رضایت جنسی ۶۴ درصد و نگرش مذهبی ۱۴ درصد تغییرات گرایش به طلاق را در زنان پیراپزشک پیش‌بینی کردند و ابعاد شخصیت نقشی در این پیش‌بینی ایفا نکردند (جدول شماره‌ی ۴).

جدول ۱) مشخصات جمعیت‌شناختی

متغیر	گروه	فراوانی	درصد
سن	۱۸-۲۴	۱۵	۷/۵٪
	۲۵-۳۱	۶۴	۳۲٪
	۳۲-۳۸	۷۸	۳۹٪
تحصیلات	۳۹-۴۵	۴۳	۲۱/۵٪
	دیپلم	۴۴	۲۲٪
	فوق دیپلم	۶	۳٪
شغل	کارشناسی	۱۴۶	۷۳٪
	کارشناسی ارشد	۴	۲٪
	بهبار و کمک بهبار	۴۶	۲۳٪
علوم آزمایشگاه	پرستار	۱۰۰	۵۰٪
	ماما	۲۱	۱۰/۵٪
	فنون و اتاق عمل	۱۶	۸٪
		۱۷	۸/۵٪

جدول ۲) مشخصات توصیفی متغیرهای پژوهش

میانگین	انحراف استاندارد
گرایش به طلاق	۱۷/۹۷
نگرش مذهبی	۱۶۰/۰۳
رضایت جنسی	۱۱۴/۹۰
روان‌آزرده‌گرایی	۲۲/۸۵
برون‌گرایی	۲۹/۳۳
گشودگی	۲۳/۵۵
موافق بودن	۲۹/۰۵
با وجدان بودن	۳۵/۴۰
	۶/۸۴

روان‌سنجی مقیاس با نمونه‌ی دانشجویان به این شرح گزارش شده است: ضریب پایایی تنصیف به روش اسپیرمن-براون^۱ و گامتن^۲ به ترتیب ۰/۹۳ و ۰/۹۲؛ و همسانی درونی با تعیین ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۵ به دست آمده است (۲۷).

پرسش‌نامه‌ی شخصیتی پنج عاملی: این پرسش‌نامه که مک‌کری و کاستا^۳ آن را در سال ۱۹۸۵ طراحی کرده‌اند، یکی از آزمون‌های شخصیتی است که بر اساس تحلیل عامل ساخته شده و از جدیدترین ابزارها در زمینه‌ی سنجش شخصیت محسوب می‌شود و برای سنجش الگوی پنج عاملی شخصیت (روان‌آزرده‌گرایی، برون‌گرایی، گشودگی، موافق بودن و با وجدان بودن) تنظیم شده است (۲۸). با توجه به پیچیدگی و طولانی بودن آزمون و رضایت نداشتن آزمودنی‌ها به پاسخگویی ابزارهای طولانی، از نسخه‌ی کوتاه ۶۰ سؤالی آن، که قبلاً طراحی شده، استفاده شده است. شیوه‌ی نمره‌گذاری سؤالات به صورت پنج درجه‌ی لیکرت از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق است. کاستا و مک‌کری آلفای کرونباخ را برای عامل روان‌آزرده‌گرایی ۰/۸۶، برون‌گرایی ۰/۸۰، گشودگی ۰/۷۵، موافق بودن ۰/۶۹ و با وجدان بودن ۰/۷۹؛ و ضرایب روایی پرسش‌نامه را از ۰/۵۶ تا ۰/۶۲ گزارش کرده‌اند (۲۹). پایایی و روایی این پرسش‌نامه در تحقیقات متعدد معتبر بین‌المللی و نیز در داخل کشور تأیید شده است (۳۰). برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد) و استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون هم‌زمان و گام به گام) استفاده شده است.

یافته‌ها

اطلاعات مربوط به مشخصات جمعیت‌شناختی واحدهای پژوهش در جدول شماره‌ی ۱ نشان داده شده است. میانگین سنی زنان پیراپزشک ۳۳/۸۰±۶/۱۹ سال بود. شاخص‌های توصیفی، میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش نیز در جدول شماره‌ی ۲ گزارش شده است. کجی و کشیدگی مقیاس‌ها نیز نشان داد که همه‌ی مقیاس‌ها دارای کجی و کشیدگی کمتر از ۱/۵ بود و نرمال بودن داده‌ها نیز تأیید شد. نتایج حاصل از ماتریس همبستگی ویژگی‌های شخصیت، نگرش مذهبی و رضایت جنسی با گرایش به طلاق نشان داد که بین نگرش مذهبی و رضایت جنسی با گرایش به طلاق

^۱) Spearman-Brown

^۲) Gutman

^۳) McCreary & Costa

جدول ۳) ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱) گرایش به طلاق	۱						
۲) رضایت جنسی	-.۰/۸۰**	۱					
۳) نگرش مذهبی	-.۰/۶۰**	۰/۳۱**	۱				
۴) روان‌آزوده‌گرایی	۰/۳۴**	-.۰/۳۹**	-.۰/۳۱**	۱			
۵) برون‌گرایی	-.۰/۲۵**	۰/۲۲**	۰/۳۴**	-.۰/۴۰**	۱		
۶) گشودگی	۰/۱۰	-.۰/۱۲	-.۰/۰۰۸	-.۰/۱۳	۰/۰۱	۱	
۷) موافق بودن	-.۰/۳۹**	۰/۳۸**	۰/۲۸**	-.۰/۵۱**	۰/۴۳**	-.۰/۲۰**	۱
۸) با وجدان بودن	-.۰/۴۱**	۰/۳۹**	۰/۳۸**	-.۰/۴۴**	۰/۶۸**	-.۰/۰۲	۰/۶۶**

* $p \leq 0.05$, ** $p \leq 0.01$

جدول ۴) مدل رگرسیون نگرش مذهبی، رضایت جنسی و ابعاد شخصیت بر گرایش به طلاق در زنان پیراپزشک

گام	مدل	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعدیل شده	خطای استاندارد برآورد	تغییرات R2	P-value
۱	رضایت جنسی	۰/۸۰	۰/۶۴	۰/۶۴	۲/۱۲	۰/۶۴	۰/۰۰۰
۲	نگرش مذهبی	۰/۸۸	۰/۷۸	۰/۷۸	۱/۶۴	۰/۱۴	۰/۰۰۰

با توجه به معنادار بودن آماره‌ی F در گام اول ($P=0/000$)، $F=362/87$ و گام دوم ($P=0/000$)، $F=369/75$ ، ضرایب رگرسیون بررسی شد. بررسی وزن‌های رگرسیون نشان داد که رضایت جنسی گرایش به طلاق را به صورت معکوس پیش‌بینی کرد ($\beta=-0/68$) و با افزایش رضایت جنسی گرایش به طلاق

در زنان پیراپزشک کاهش یافت ($P<0/001$) (جدول شماره‌ی ۵)؛ همچنین نگرش مذهبی نیز گرایش به طلاق را به صورت معکوس پیش‌بینی کرد ($\beta=-0/39$) و با افزایش نگرش مذهبی، گرایش به طلاق در زنان پیراپزشک کاهش یافت ($P<0/001$)؛ ابعاد شخصیت نقشی در این پیش‌بینی ایفا نکرد.

جدول ۵) ضرایب رگرسیون نگرش مذهبی، رضایت جنسی و ابعاد شخصیت بر گرایش به طلاق در زنان پیراپزشک

گام	مدل	ضرایب غیراستاندارد	ضرایب استاندارد شده	P-value
۱	ضریب ثابت	۳۱/۰۸		۰/۰۰۰
	رضایت جنسی	-.۰/۱۱	-.۰/۸۰	۰/۰۰۰
۲	ضریب ثابت	۳۹/۷۴		۰/۰۰۰
	رضایت جنسی	-.۰/۰۹	-.۰/۶۸	۰/۰۰۰
	نگرش مذهبی	-.۰/۰۶	-.۰/۳۹	۰/۰۰۰

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌ها نشان می‌دهد نگرش مذهبی دارای اثر منفی و معنی‌دار است و در نتیجه پیش‌بین معنی‌دار برای گرایش به طلاق محسوب می‌شود. به علاوه رضایت جنسی نیز دارای اثر منفی و معنی‌دار است و در نتیجه می‌تواند پیش‌بین قوی برای گرایش به طلاق باشد؛ اما بین ابعاد شخصیت با گرایش به طلاق رابطه‌ی معناداری یافت نشد. در زمینه‌ی نگرش مذهبی با گرایش به طلاق، یافته‌ی این پژوهش با پژوهش‌های خالقی دهنوی و یزدخواستی، خدایاری‌فرد و همکاران، غفوری و

همکاران، جاشوا^۱ و همکاران، گودارد^۲ و همکاران، هانلر و گنچوز^۳، سولیوان^۴؛ و کالمین^۵ و همکاران همسو است (۳۰-۳۸). بدین ترتیب زنان پیراپزشکی که نگرش مذهبی بالاتری داشتند میزان گرایش به طلاق در آنها کمتر بود. در تبیین نتایج این پژوهش باید خاطر نشان کرد مطالعات تاریخی گواه این است که نیایش و دعا واقعیتی در جهان هستی است که از بدو خلقت انسان مطرح بوده و مردم برای نیل به کمال از آن

1) Joshua

2) Goddard

3) Hnler & Gencoz

4) Sullivan

5) Kalmijn

نداشتن رضایت جنسی شاید موجب زوال خانواده نشود ولی عشق و عاطفه، احساس و رضایت از روابط موجود در زندگی، برای سلامت خانواده ضروری است، چون هم‌زیستی و روابط زوجین بدون رضایت به ظاهر شدن دشواری‌ها، اختلال در روابط و در نهایت تزلزل بنای زناشویی می‌انجامد. رضایت از روابط جنسی گرمی و شور زندگی را برای زوجین به ارمغان می‌آورد و موجب پیشگیری از بیماری‌های بسیاری می‌شود؛ همان‌طور که متقابلاً نداشتن رضایت جنسی با ایجاد تعارض فکری موجب فشارهای روانی می‌شود (۴۳).

در زمینه‌ی ابعاد شخصیت و گرایش به طلاق یافته‌ی این پژوهش با بخش‌هایی از پژوهش‌های بهروز و همکاران، مرادی و یوسفی؛ خادمی و همکاران؛ جوانمرد و محمدی گرگزلو؛ صادقی، اکبری و سالک؛ لازاریوس^۱ و همکاران؛ و دونلان^۲ و همکاران همسو است (۱۸، ۴۴-۴۹)؛ ولی با پژوهش زارعی و محمودآبادی؛ و همچنین پژوهش آماتو و پریوتی^۳ همسو نیست (۵۰، ۵۱).

در تبیین یافته‌ی دیگر پژوهش مبنی بر نبود رابطه بین ابعاد شخصیت و گرایش به طلاق می‌توان گفت که اثر عامل‌های شخصیت بر گرایش به طلاق وقتی که رضایت جنسی کاهش یابد از بین می‌رود. برای مثال به‌صورت کلی عامل سازگاری شخصیت به معنی گرایش کمتر به طلاق است، اما وقتی همین فرد در شرایطی قرار گیرد که رضایت جنسی‌اش در نظر گرفته نشود، سازگاری نمی‌تواند جلو گرایش به طلاق را بگیرد و نداشتن رضایت جنسی نقش پررنگ‌تری ایفا می‌کند. درباره‌ی دیگر عامل‌های شخصیت هم همین موضوع صدق می‌کند؛ برای مثال درست است که شخص روان‌رنجور گرایش بیشتری به طلاق دارد اما اگر همین فرد دارای اعتقادات مذهبی باشد این اعتقادات مذهبی نقش روان‌رنجورخوبی بر گرایش به طلاق را خنثی می‌کند؛ و در کل نقش شخصیت در کنار دو عامل دیگر در پیش‌بینی گرایش به طلاق از بین می‌رود. همان‌گونه که مک‌کری و کاستا^۴ بیان کرده‌اند، در میان پنج عامل بزرگ شخصیت عامل باز بودن، پیچیده‌ترین عامل؛ و درک و شناسایی آن دشوار است، همچنین این عامل بسیار کمتر از ابعاد دیگر در نزد اهل فن شناخته شده است (۲۸). انعطاف‌پذیری در تجربه، فرد را هم به سمت تجربه‌ی حالات هیجانی مثبت، هم حالات هیجانی

استفاده می‌کرده‌اند. امروزه روان‌شناسان دریافته‌اند که دعا، نماز و داشتن ایمان محکم تشویش، نگرانی، یأس و ترس را برطرف می‌سازد. قرآن مجید در آیه‌ی ۲۸ سوره‌ی رعد می‌فرماید: «الا بذکرالله تطمئن القلوب»؛ «ای آحاد بشر آگاه باشید که با ذکر و یاد خدا دل‌های شما آرامش می‌یابد و احساس امنیت می‌کنید» (۳۹). نداشتن ایمان به خدا موجب بی‌انسجامی و ناآرامی در فرد می‌شود و همین امر موجب ضعف و منشأ اختلاف‌های بسیاری در زندگی خانوادگی می‌شود. مذهب موجب صبر و بردباری، احساس همدلی و انعطاف‌پذیری در روابط با دیگران می‌شود که این ویژگی‌ها در روابط زن و شوهر نقش دارد و موجبات رضایت زناشویی را فراهم می‌آورد.

تقیدات مذهبی در درجه‌ی اول به بهبود روابط و تقویت و تحکیم آن در بین زن و شوهر کمک می‌کند، وظایف والدینی را تسریع می‌بخشد و به والدین کمک می‌کند تا در زمینه‌ی روش‌های تربیت فرزند با هم توافق داشته باشند. در مرتبه‌ی بعد تقیدات مذهبی به افراد کمک می‌کند تا اوقات فراغتشان نزد خانواده و به همراه آنها باشد و برنامه‌ریزی مناسبی در این زمینه داشته باشند. در درجه‌ی سوم، تقیدات مذهبی به افراد کمک می‌کند تا تفاوت در سلیقه‌های یکدیگر را بپذیرند و با آن سازگار شوند و روابط مناسبی با اقوام و دوستان داشته باشند؛ در درجه‌ی چهارم بتوانند تعارضات بین خود و همسر را به‌خوبی حل؛ و برای درآمد و هزینه‌های خود برنامه‌ریزی کنند و بالاخره در درجه‌ی پنجم، روابط جنسی متقابلاً رضایت‌بخشی داشته باشند (۴۰).

در زمینه‌ی رضایت جنسی و گرایش به طلاق نیز یافته‌ی این پژوهش با پژوهش‌های فروتن و جدید میلانی؛ و حجت‌پناه و رنجبر کهن همسو است (۴۱، ۴۲). بدین ترتیب زنان پیراپزشکی که رضایت جنسی بالاتری داشتند، میزان گرایش به طلاق در آنان کمتر بود. در تبیین نقش رضایت جنسی باید گفت از آنجایی که قدرت انگیزه‌ی جنسی در مقایسه با دیگر غرایز نسبتاً زیاد و از اهمیت ویژه‌ی برخوردار است، می‌تواند انگیزه‌های دیگر را تحت کنترل خویش درآورد. اگر نیکو تأمل شود معلوم می‌شود که غریزه‌ی جنسی مقدمه‌ی برای انگیزه‌ی مادری و پیدایش حالات عالی و رؤیایی آن است. در ورای مفهوم لذت‌طلبی جسمی فداکاری، خیرخواهی، گذشت، حمایت و تعادل قرار دارد که همه دارای جنبه‌های ارزنده و مثبت زندگی هستند و در مواردی بسیار، زمینه را برای به اوج رسیدن انسان فراهم می‌سازند.

^۱ Lazarides

^۲ Donnellan

^۳ Amato & Previti

^۴ McCrae & Costa

محدودیت‌های پژوهش

از محدودیت‌های این پژوهش بررسی نکردن پیراپزشکان مرد و همچنین بررسی نکردن آثار متغیرهای مستقل در گرایش به طلاق همسران زنان پیراپزشک بود که آیا دلایل در زوجین یکسان است یا خیر.

پیشنهاد‌های پژوهش

پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده پیراپزشکان مرد و همسران زنان پیراپزشک نیز بررسی شوند. همچنین با توجه به نتایج این پژوهش، متولیان و مسئولان بیمارستان‌ها برای بهبود شرایط کارکنان خود می‌توانند به برگزاری کارگاه‌های آموزش روابط جنسی صحیح در جهت بهبود رضایت زناشویی و همچنین آگاهی‌رسانی درباره‌ی اهمیت این موضوع اقدام نمایند.

قدردانی

از کلیه‌ی افرادی که در انجام این پژوهش یاریگر نویسندگان بودند تشکر و قدردانی می‌شود.

ملاحظات اخلاقی

کمیته‌ی اخلاق بخش روان‌شناسی دانشگاه شهید باهنر کرمان این پژوهش را با کد اخلاق E.A.96.6.12.01 تأیید کرده است.

حامی مالی

بنا بر اظهار مؤلفان مقاله، این پژوهش حامی مالی ندارد.

تضاد منافع

مؤلفان مقاله هیچ‌گونه تضاد منافی درباره‌ی این پژوهش گزارش نکرده‌اند.

مشارکت نویسندگان

پیشینه‌ی نظری و تجربی؛ و گردآوری داده‌ها: نویسنده‌ی اول؛ پیشینه‌ی نظری و تجربی؛ و تبیین نتایج: نویسنده‌ی دوم؛ و تحلیل یافته‌ها: نویسنده‌ی سوم.

منفی هدایت می‌کند (۳۴)؛ بنابراین، مطالعات و پژوهش‌های بسیاری باید صورت گیرد تا شناخت و درک بیشتری نسبت به این عامل فراهم گردد. درضمن در این بُعد، تأثیر تعیین‌کننده‌های محیطی و موقعیتی را نباید فراموش کرد. ممکن است تفاوت در گروه‌های نمونه‌ی پژوهش‌ها با عوامل فرهنگی-اجتماعی مرتبط باشد. تبیین احتمالی دیگر برای برون‌گرایی این است که این ویژگی شخصیتی بیشتر مربوط به تعاملات اجتماعی فرد است و به اندازه‌ی ویژگی‌های دیگر در کیفیت روابط زناشویی و دیگر روابط صمیمی تأثیرگذار نیست و اهمیت چندانی در شکل‌دهی کیفیت روابط نزدیک از جمله روابط زوجین ندارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت بهترین توصیف برای این بُعد مفهوم اراده است و نیز اینکه با وجدان بودن با موفقیت شغلی و تحصیلی، تلاش برای منضبط بودن و باریک‌بینی همراه است (۵۲). این افراد که معمولاً دارای تیپ شخصیتی A هستند ویژگی‌های خصومت و پرخاشگری و برانگیختگی هیجانی بسیاری دارند. علاوه‌براین ممکن است توجه به مسائل شغلی و تحصیلی و تلاش برای موفقیت موجب شود که فرد از کارکرد و نقش‌های زناشویی و خانوادگی غفلت کند. از آنجایی که این پژوهش درباره‌ی پیراپزشکان انجام شده است و این افراد در محیطی مشغول به کار هستند که با جسم و روح بیماران سروکار دارند؛ به نظر می‌رسد نسبت به بیماران حساسیت بیشتری نشان دهند و بیشتر احساس مسئولیت کنند و تلاش کنند وظایف خود را به‌درستی انجام دهند، درحالی‌که ممکن است به دلیل نوبت‌های کاری خود کمتر به مسائل درون خانواده، فرزندان و همسران خود برسند و نتوانند مسئولیت‌های خود را به‌خوبی ایفا کنند. در زمینه‌ی توافق‌پذیری این احتمال وجود دارد که آزمودنی‌ها در برابر سؤالاتی که ویژگی توافق‌پذیری (و نقطه‌ی مقابل آن یعنی خودشیفتگی) را می‌سنجد، حالت دفاعی به خود گرفته و به سطوح بالای توافق‌پذیری وانمود کرده باشند.

این پژوهش به‌منظور مطالعه‌ی پیش‌بینی گرایش به طلاق از طریق متغیرهای نگرش مذهبی، رضایت جنسی و ابعاد شخصیت انجام شد و در این زمینه یافته‌هایی به دست آمد؛ از جمله اینکه نگرش مذهبی و رضایت جنسی با گرایش به طلاق رابطه‌ی معکوس و معناداری داشتند. ابعاد شخصیت متغیر پیش‌بین دیگر در این پژوهش بود که نتایج نشان داد رابطه‌ی معناداری بین ابعاد شخصیت با گرایش به طلاق وجود نداشت.

References

1. Shakerian A, Nazari A-M, Masoomi M, Ebrahimi P, Danai S. Inspecting the relationship between sexual satisfaction and marital problems of divorce-asking women in Sanandaj City family courts. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2014;114:327-33.
2. Statistical Center of Iran. Iran statistical yearbook 2015 [Available from: <https://www.amar.org.ir/english>].
3. Goldenberg H, Goldenberg I. *Family therapy: An overview*: Cengage learning; 2012.
4. Gähler M. "To Divorce Is to Die a Bit...": A longitudinal study of marital disruption and psychological distress among Swedish women and men. *The Family Journal*. 2006;14(4):372-82.
5. Peiman PF, Mansour L, Sadeghi M, Purebraham T. The relationship of job stress with marital satisfaction and mental health in nurses of Tehran hospitals. 2013. (Full Text in Persian)
6. Ayadi N, Dargahi S, Ghamari Givi H, Abbasi M. The impact of job stress on subjective well-being, marital stress and empathy of nurses. *Iranian Journal of Medical Ethics and History of Medicine*. 2016;9(2):67-79. (Full Text in Persian)
7. Komeili-Sani M, Etemadi A, Boustani H, Bahreini M, Hakimi A. The relationship between nurses' clinical competency and job stress in Ahvaz university hospital, 2013. *Journal of clinical nursing and midwifery*. 2015;4. (Full Text in Persian)
8. Movahed M, Azizi T. A Survey of the Relationship between Women's Sexual Satisfaction and Spouses' Conflicts. *Women in Development & Politics (Research on Women)*. 2011;9(2):191-216. (Full Text in Persian)
9. Tayebi N, Ardakani SMY. Incidence and prevalence of the sexual dysfunctions in infertile women. *Eur J Gen Med*. 2009;6(2):74-7. (Full Text in Persian)
10. Hamamci Z. Dysfunctional relationship beliefs in marital satisfaction and adjustment. *Social Behavior and Personality: an international journal*. 2005;33(4):313-28.
11. Moheney A. Religion and Confidence Material and Parent Child Relationship. *Journal of Social Issues*. 2005;61(4):689-706.
12. Banse R. Adult attachment and marital satisfaction: Evidence for dyadic configuration effects. *Journal of Social and Personal Relationships*. 2004;21(2):273-82.
13. DeMaris A, Mahoney A, Pargament KI. Sanctification of marriage and general religiousness as buffers of the effects of marital inequity. *Journal of family Issues*. 2010;31(10):1255-78.
14. Akbari B. The religious attitude within psychological hardiness attachment styles among students who appeal for divorce. *Journal of Holistic Nursing And Midwifery*. 2016;26(2):1-8. (Full Text in Persian)
15. Zarei Toupkhaneh M, Mir Derikvandi R. Rabeteye Jahatgiriye Mazhabi va Tamashay Mahvareh ba Talagh. *Psychology and Religion*. 2016;2(34):111-25. (Full Text in Persian)
16. Ghafouri VM, Golparvar M, Mahdizadegan I. A study of attachment styles and religious attitudes as predictors of success or failure of marital relationship. 2009.
17. Watson D, Hubbard B, Wiese D. General traits of personality and affectivity as predictors of satisfaction in intimate relationships: Evidence from self-and partner-ratings. *Journal of personality*. 2000;68(3):413-49.
18. Donnellan MB, Conger RD, Bryant CM. The Big Five and enduring marriages. *Journal of Research in Personality*. 2004;38(5):481-504.
19. Whisman MA, Uebelacker LA, Weinstock LM. Psychopathology and marital satisfaction: The importance of evaluating both partners. *Journal of consulting and clinical psychology*. 2004;72(5):830.
20. Amanollahi Fard A, Atari YA, Mehrabi Zadeh Honarmand M. Barresiye Rabeteye Vijegihaye Shakhshiyati va Avamele Fardi_Khanevadegi ba Rezayate Zanashooee dar Karkonane Edarehaye Dolati. *Journal of Psychology and Educational Sciences*. 2006;13(8):81-108. (Full Text in Persian)
21. Kurdek LA. Predicting marital dissolution: A 5-year prospective longitudinal study of newlywed couples. *Journal of personality and social psychology*. 1993;64(2):221.
22. Malouff JM, Thorsteinsson EB, Schutte NS, Bhullar N, Rooke SE. The five-factor model of personality and relationship satisfaction of intimate partners: A meta-analysis. *Journal of Research in Personality*. 2010;44(1):124-7.
23. Behrouz B, Mohammadi F, Aliabadi S, Kajbaf MB, Heidarizadeh N, Behrouz B. A Comparison Between Personality Traits and Attribution Styles of Normal Couples and Divorce Petitioners. *JSR*. 2014;15(55):52-61. (Full Text in Persian)
24. Moradi O, Yoosofi N. The survey of relationship between ,five factor personality and quarty of life couple in the survey of life couples in the threshold of divorce. 2013. (Full Text in Persian)
25. Mokhtari M, Mirfardi A, Mahmoudi E. Barresiye Avamele Ejtemaeeeye Tasirgozar bar Gereayesh be Talagh dar Yasouj. *Journal of Applied Sociology*. 2014;25(1):141-58. (Full Text in Persian)
26. Roshan Chesli R, Mirzaei S, Nikazin A. Validity and reliability of multidimensional sexual satisfaction

scale for women (SSSW) in one sample of Iranian women. *Clin Psychol Pers*. 2014;2(10):129-40. (Full Text in Persian)

27. Khodayarifard M, Ghobari Bonab H, Abedini Y, Behpajouh A, Shokohi-Yekta M, Paknejad M, et al. Perspectives on the development of religious attitude scales. *Psychology and Educational Sciences*. 2008;38(3):22-45. (Full Text in Persian)

28. McCrae RR, Costa PT. Validation of the five-factor model of personality across instruments and observers. *Journal of personality and social psychology*. 1987;52(1):81.

29. McCrae RR, Costa Jr PT. A contemplated revision of the NEO Five-Factor Inventory. *Personality and individual differences*. 2004;36(3):587-96.

30. Haghshenas H. Persian version and standardization of NED Personality Inventory-Revised. *Iranian journal of psychiatry and clinical psychology*. 1999;4(4):38-48. (Full Text in Persian)

31. Khaleghi F, Yzdkhashti F. Rabeteye Negareshe Mazhabi, Ta'ahode Akhlaghi ba Sabke Zendegi dar Mardan va Zanane Moteahel dar Esfehan. *Quarterly Journal of Ethics*. 2013;11:107-32. (Full Text in Persian)

32. Khodayari-Fard M, Shokohi-Yekta M, Ghobari-Bnnab B. Amadesazi Meghyase Negareshe Mazhabiye Daneshjooyan. *Psychology Journal*. 2000;4(3):263-5. (Full Text in Persian)

33. Ghafouri F, Golparvar M, Mehdi Zadegan I. Sabkhaye Delbastegi va Negareshe Mazhabi bar Onvane Pishbinikonandeye Movafaghiyat va Shekaste Rabete. *Journal of Research in Behavioral Sciences*. 2009;7(2):143-53. (Full Text in Persian)

34. Tuttle JD, Davis SN. Religion, infidelity, and divorce: Reexamining the effect of religious behavior on divorce among long-married couples. *Journal of Divorce & Remarriage*. 2015;56(6):475-89.

35. Goddard HW, Marshall JP, Olson JR, Dennis SA. Character strengths and religiosity as predictors of marital satisfaction in a sample of highly religious and divorce-prone couples. *Journal of Couple & Relationship Therapy*. 2012;11(1):2-15.

36. Hünler OS, Gençöz T. The effect of religiousness on marital satisfaction: Testing the mediator role of marital problem solving between religiousness and marital satisfaction relationship. *Contemporary Family Therapy*. 2005;27(1):123-36.

37. Sullivan KT. Understanding the relationship between religiosity and marriage: An investigation of the immediate and longitudinal effects of religiosity on newlywed couples. *Journal of family psychology*. 2001;15(4):610.

38. Kalmijn M, Van Groenou MB. Differential effects of divorce on social integration. *Journal of Social and*

2005;22(4):455-76.

39. Sharifi T, Mehrabizadeh M, Shokrkon H. Negareshe Mazhabi, Salamate Omoomi va Shakibae dar Danshjooyane Daneshgahe Azade Ahvaz. *Thoughts and Behavior*. 2005;11(1):89-99. (Full Text in Persian)

40. Mirahmadizadeh A, Nakhe N, Tabatabayi HR, Shafiyani R. Rezamandiye Zanashooee va Ta'ene Avamele Asargozar bar an dar Shiraz. *Thought and Behavior*. 2003;8(4):56-63. (Full Text in Persian)

41. Forotan SK, Jadid MM. The prevalence of sexual dysfunction among divorce requested. 2008. (Full Text in Persian)

42. Hojat Panah M, Ranjbar Kohan Z. A study of relationship between Sexual Satisfaction, Marital Satisfaction and life satisfaction in Couples. *Cheshmandaz Amin Appl Psychol*. 2014;1(1):62.

43. Rahmani A, Allah Gholi L. Naghshe Faseleye Seniye Zojeyn dar Rezayat az Zendegi az Zendegiye Zanashooee va Rezayate Zanashooee. *Quarterly Journal of Lorestan University of Medical Sciences*. 2009;5(16):15-21.

44. Behrouz B, Mohammadi F, Ali Abadi S, Kajbaf M, Behrouz B. The comparison of personality traits and documentary styles in ordinary couples and applicants for divorce. *Knowledge and practice in applied psychology*. 2013;15(1):52-61.

45. Moradi O, Yousefi N. Barresiye Rabeteye beyn Panj Amele Shakhsiyat va Keyfiyate Zendegi dar Zojhaye dar Astaneye Talagh. *Quarterly Personality and Individual Differences*. 2013;2(3):121-37.

46. Khademi A, Vali-Pour M, Moradzadeh Khorasani L, Neyshabouri S. Relationship between personality traits and marital satisfaction and its components among the married couples. *Journal of Applied Psychology*. 2015;4-8(32):95-109. (Full Text in Persian)

47. Javanmard GH, Garegozlo RM. The study of relationship between marital satisfaction and personality characteristics in Iranian families. *Procedia-social and behavioral sciences*. 2013;84:396-9. (Full Text in Persian)

48. Sadeghi A, Akbari B, Salek R. The investigation of the relationship between personality traits and marital satisfaction and mental health among the women seeking divorce in the Guilan province. *J Basic Appl Sci Res*. 2012;2(3):2385-94.

49. Lazaridès A, Bélanger C, Sabourin S. Personality as moderator of the relationship between communication and couple stability. *Europe's Journal of Psychology*. 2010;6(2):11-31.

50. Zarei M, Abadi H. Barresiye Rabeteye beyne Sabkhaye Delbastegi va Sefate Shakhsiyat be Onvane Pishbinhaye Meyl be Talagh dar Zojhaye Adi va

Moteghazie Talagh dar Shahre Yazd. Quarterly Journal of Family Counseling and Psychotherapy. 2012;2(4):554-71.

51. Amato PR, Previti D. People's reasons for divorcing: Gender, social class, the life course, and

adjustment. Journal of family issues. 2003;24(5):602-26.

52. Danesh E. Tasire Hamanandi/Tazad dar Vijegihaye Shakhsiyatiye Daroongerae/Boroongerae bar Rezayate Zanashoe. Daneshvar Behavior. 2005;12(10):57-67.